

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 26. februarja 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 25.

Ivan Bratuž.

Svečarska industrija in obrt v Sloveniji.

Pred vojno je bilo v pokrajinah, ki tvorijo našo državo, eno samo večje podjetje, ki bi bilo lahko proizvajalo parafinske sveče za hišno rabo v večjih množinah, katere pa istih ni izdelovalo vsled velike konkurence od strani dunajskih in čeških tvornic, katere so spravljale na trg velike množine stearinskih in polstearinskih sveč po zelo nizkih cenah. Čistih parafinskih sveč se pred vojno ali sploh ni proizvajalo, ali pa le v majhnih količinah za razsvetljavo podzemeljskih kletij.

Ostale manjše svečarne in mnogobrojni svečarji-obrtniki pa so izdelovali edinole voščene sveče za oltarje in voščene zvile, katere so prodajali cerkvam, pogrebni podjetjem in ljudstvu. S svečarsko obrtjo se je bavilo pred vojno več sto poklicnih svečarjev, ki so se preživljali samo iz dohodkov te obrti.

Po vojni se je pa izvršil na svečarskem polju velik preobrat. Ustanovile so se nove svečarne, že obstoječi manjši obrti so se razširili in spopolnili z modernejšimi stroji in napravami in tako imamo danes v svečarskih izdelkih že pri normalnem osemurnem obratovanju nadprodukcijo. Konzum sveč v naši državi pada od leta do leta, ker napreduje elektrifikacija ne samo v mestih, temveč tudi na deželi, kar dokazujejo mnogi številni po vojni ustanovljena podjetja z elektrotehničnimi izdelki. Da je temu tako, dokazuje med drugim tudi izjava švicarske tvrdke Landys & Gyr v Zugu, glasom katere je ista izvozila v našo državo v letu 1923 več števcev, kakor v desetih letih pred vojno.

Svečarskih tvornic imamo: 3 v Ljubljani, 1 v Karlovcu, 2 v Brodu na Savi, 1 v Sarajevu in 1 v Osijeku, skupaj torej 8 večjih podjetij, ki bi sama lahko izdelala pri 24 urnem delu dnevno okoli 550—600 vagonov à 10.000 kg vsakovrstnih sveč na leto, izdelava pa se samo okoli 160 vagonov raznih sveč za hišno rabo ter okoli 10 vagonov sveč za oltarje, grobe, krste, krstne slave itd. Te tovarne obratujejo v jeseni in pozimi po 8—10 ur dnevno, v ostalih letnih časih pa nekatere tvornice sploh ne obratujejo, ker nimajo odjemalcev, druge pa le v skrajnem obsegu.

Poleg navedenih 8 večjih podjetij imamo v raznih krajih naše države še okoli 15 manjših podjetij, katere izdelajo letno po 1—3 vagone raznih sveč, skupaj okoli 30 vagonov.

Končno imamo v mestih in večjih trgih še okoli 200 svečarjev-obrtnikov, od katerih nekateri še izdelujejo sveče v majhnem obsegu, nekateri pa trgujejo le še z izdelki, ki jih nakupujejo pri tovarnah. Veliko število svečarjev-obrtnikov je pa moralo opustiti svečarsko obrt, ker jim je nedostajalo potrebnih kapitalov; le-ti so se posvetili drugim poklicom, v katerih ni še tako velika konkurenca kakor v svečarski panogi.

Kakor zgoraj navedeno, se izdelava letno v naši državi približno 200 vagonov à 10.000 kg sveč, torej 2 milijona kilogramov in odpade potem takem na vsakega prebivalca $\frac{1}{10}$ kg raznih sveč. Več naša država ne more konsumirati, vsled tega se tudi kapaciteta naše industrije ne bo mogla toliko izrabiti, dokler ne pri-

dejo tovarne v položaj, da dobe izven naše države placement za svoje izdelke.

Izgledi za izvoz jugoslovanskih svečarskih izdelkov so vsaj sedaj jako slabi, ker je proizvodnja sveč v naši državi vsled neamortiziranih tovarniških naprav (večina podjetij se je ustanovila, oziroma razširila po vojni), dalje radi visokih meddelavstva ter radi zelo visoke obrestne mere za izposojene kapitale, jako drago. Izvzemši čebelnega voska, katerega domača produkcija pa tudi ne zadošča več potrebam konsuma — bodisi za izdelovanje sveč, bodisi za izdelovanje boljše-ga mazila za čevlje in parkete, bodisi končno za izdelovanje umetnih medsten (čebelarji sami kupujejo čebelni vosek za izdelovanje umetnih medsten, ker čebelarji na med in ne na vosek), morajo svečarne uvažati iz inozemstva vse surovine, kakor parafin, stearin, carnaubavosek itd., za katere surovine pa morajo po najnovejših odredbah plačevati uvozno carino, ki znaša Din 1.80 za 1 kg. Zraven tega morajo plačevati trošarinski oblasti že pri uvozu imenovanih surovin še Din 0.36 za 1 kg državne trošarine na parafin in stearin ter Din 0.05 za 1 kg mestne užitnine v Ljubljani, v ostalih mestih pa je užitnina različna.

Za povračilo teh pristojbin, v prvi vrsti carine, ni v slučaju izvoza sveč, od strani Generalne direkcije carin še nič odločenega. Glede državne trošarine za izvožene sveče je v trošarinskem pravilniku sicer to predvideno, vendar pa je procedura, da se doseže povračilo trošarine, tako komplicirana in združena z raznimi taksami za prošnje, priloge in z raznimi drugimi pristojbinami, da se pri izvozu pod 1000 kg sveč ne bo izplačalo delati potrebnih korakov, ker bi stroški absorbirali vso trošarino. Mestno užitnino, ki se pobira od vseh v Ljubljano uvoženih surovin, bi moral mestni magistrat povrniiti za vse izdelane sveče, ki se ne porabijo v Ljubljani sami, katere konsumira največ $\frac{1}{2}$ % vseh v Ljubljani izdelanih sveč.

Ta vprašanja bi bilo treba najprej urediti in šele potem bi se zamoglo razmišljati o nadaljnji možnosti izvoza sveč v inozemstvo.

V poštev za izvoz sveč bi prišel samo bližnji in daljnji orijent, ker ima Italija sama zelo razvito svečarsko industrijo, ki izvažajo svoje izdelke v Afriko in orijent. Izvoz ji je omogočen le vsled tega, ker dobiva od svoje države stalne letne subvencije in povračilo vseh pri uvozu surovin plačanih carin in ostalih pristojbin. Tudi Nemška Avstrija, Češkoslovaška in Ogrska imajo nadprodukcijo v svečah in so se morale nekatere svečarne demontirati.

Kakor zgoraj omenjeno, bi prišlo za izvoz naših sveč v poštev edino Grška, Turčija, Bolgarska in Rumunija, kjer bi naši proizvodi morali konkurirati z že dobro vpeljanimi svečarskimi izdelki iz Italije, Francije, Angleške, Holandske itd. Na prvi mah bo vsakemu jasno, da bi eventualni izvoz sveč bil vsaj v prvih časih združen z velikanskimi izgubami, v kolikor bi se naši industriji sploh posrečilo pridobiti odjemalce za svoje izdelke.

(Konec prihodnjič.)

Porast dinarja, trgovci in draginja.

Pogosto se čujejo pritožbe konsumentskih krogov, da cene blagu vzlic porastu vrednosti dinarja ne le niso stalne, temveč kažejo celo še rastočo tendenco. Kol krivce označujejo trgovce, katerim se dela očilke, da le iz pohlepa po večjem dobičku nočejo cene prilagoditi vrednosti dinarja. Ti očitki pa so neutemeljeni in krivdo, da cene ne popuščajo, je treba iskati drugod. Že po naravnih posledicah proste konkurence, ki se je danes že uveljavila, bi morale cene popustiti, čim bi trgovec sploh mogel izhajati, ako proda blago za nižjo ceno. Danes pa vzlic porastu dinarja tega ne more. Za mnogo vrst blaga odločujejo svetovne cene. Te pa gredo kvišku. Povišanje vrednosti dinarja je le preprečilo, da niso cene še višje. Obrestna mera za kredite, na katere je trgovec nujno navezan, noče popustiti, ampak se vedno bolj napenja. Najemnina poslovnim lokalom se povišuje od kvartala do kvartala. Davčni vijak je vedno hujši. Ne povišujejo se le vsi dosežani davki, marveč se

trgovini vrhu tega nalagajo še vedno novi, posebno v obliki raznih taks. Periodični poviški tarifov za prevoz blaga so prišli že v navado in si slede v vedno krajših presledkih. Režija raste stalno. Trgovec se mora boriti povrh še s težkočami, ker svojih terjatev pri mnogih odjemalcih ne more likvidirati. Če se vse to vpoštevava in položaj trgovca pravično presoja, se mora priiti do zaključka, da ni on kriv, da cene vzlic porastu valute ne padejo, temveč da so krivi na draginji momenti, na katere trgovec nima nobenega vpliva. Da se draginja ublaži, ni dovolj, da se izboljša vrednost valute. Poleg tega — in to je glavno! — je tudi treba, da davčna in druga bremena istočasno vsaj ne naraščajo, ako se že ne znižajo. Z izboljšanjem dinarja mora iti roko v roki olajšanje davčnih bremen. Ključ do odprave draginje zato ni v rokah trgovca, temveč pri onih, ki odločujejo pri nalaaganju bremen trgovcu, ki mora cene svojemu blagu uravnati po vseh navedenih okoliščinah.

Naša mlinska industrija.

Na ponovne prošnje se je pred nedavnim časom od strani generalne direkcije carin zagotovilo, da se bo zopet uvedla uvozna carina na tuje mlevske izdelke in da se bo izvozna carina primerno preuredila. Žalibog pa se doslej v tem pogledu ni ničesar storilo, dasiravno povzroča zavlačevanje naši mlinski industriji dnevno večjo škodo. Na merodajnih mestih skoro gotovo še niso prepričani o položaju naše mlinske industrije in izgleda, kakor da se hoče počakati, da nekaj tozadevnih podjetij skrahira in šele potem kaj ukreniti, tudi ako bi bilo to že prepozno. V sedanjem času mora pač vsa naša industrija marsikaj preboleti, vendar se pa mlinska industrija od merodajnih činiteljev najbolj zanemarija. Mlinska industrija je skušala potem časopisja in tudi direktno potom raznih vlog na vpoštev prihajajoča ministrstva svoj položaj zboljšati, toda zaman. Deputaciji tvorničarjev vžigalic pa se je takoj posrečilo pridobiti merodajne činitelje, da so pod strogo kaznijo prepovedali prodajo inozemskih vžigalic ter so si s tem zagotovili neovirano obratovanje za delj časa. Tudi sladkorne tovarne so dosegle velike ugodnosti, kljub temu, da se domača potreba z domačimi zalogami niti kriti ne da in je uvoz takorekoč nujen, dočim ima mlinska industrija precej blaga celo za izvoz. Nimamo povoda, da bi imenovanim industrijama teh ugodnosti ne privoščili, nerazumljivo pa nam je, zakaj se ravno mlinska industrija tako zelo zapostavlja.

V poslednjem času so začela vsa industrijska podjetja odpuščati svoje nastavlence zbog skrajšanja svojih obratov. Mlinska industrija pa doslej kljub ogromnim žrtvam tega ni storila, ker upa na boljše čase in ker se tozadevni strokovnjaki težko dobe. Ako pa se razmere v kratkem ne zboljšajo, bo primorana tudi mlinska industrija poseči po teh sredstvih. To bo pa tem žalostnejše, ker se da to preprečiti le z malo dobre volje s strani merodajnih činiteljev. Sliši se, da so tuji proizvodi cenejši kot naši. Lahko je pač mogoče, da je v pasivnih krajih tuj proizvod cenejši, seveda gre to vse na račun kvalitete. Ameriška moka pa je cenejša vsled tega, ker izrablja ameriška mlinska industrija svoje obrate v polnem obsegu ima manj stroškov, cenejši trans-

port, neoviran izvoz itd. Ako bi naša mlinska industrija imela vse te ugodnosti, bi ne bile cene našega blaga višje. Dejstvo je, da tovarna, ki je v polnem obratu, cenejše lahko producira, kot pa tovarna, ki je le delno v obratu, kar je slučaj pri naši mlinski industriji. Po časopisnih vesteh se namerava revidirati tovarne tarifne postavke, kar bi bilo jako umestno. V prvi vrsti naj bi se pocenile postavke za žito, moko in sploh mlevske izdelke, v drugi vrsti pa naj bi se gledalo na to, da bi se te vrste proizvodi nujneje odpravljali. Istotako naj bi se pazilo, da se pri sklepanju pogodb z raznimi državami dosežejo za našo mlinsko industrijo gotove ugodnosti. Upoštevati je treba, da naša država ni edini dobavitelj v tem pogledu, kakor je bila takoj po preobratu. Poleg Ogrske, Rumunije, Amerike in drugih držav je počela izvažati tudi že Rusija. Samo preko Trsta sta Avstrija in Čehoslovaška v decembru uvozili preko 15.000 ton ruskega žita. Nemčija je v letu 1923 uvozila iz Rusije 70 milijonov pudov žita. Vsaka država stremi pač za tem, da si pridobi odjemalcev. Ta dejstva bi na merodajnih mestih ne smeli prezirati, nasprotno bi se moralo vsaj storiti toliko, da postanemo konkurenčni, tujim trgov.

Obrtno sodišče.

Stanovito zanemarjanje dolžnosti in nevarno pretenje kot razlog odpustitvi.

Toženec je tožitelja, ki je bil pri njem za žagarja, brez odpovedi odločil, vsled česar je tožitelj iztoževal na odpovedno dobo odpada-jočo mezdo v znesku 1632 K.

Toženec je ugovarjal, da je bil opravičen odsloviti toženca brez odpovedi:

1. ker se v njegovem podjetju pove vsakemu delavcu pri vstopu, da ne obstoja odpovedna doba in je to v delavnih prostorih nabilo, kar je tudi tožitelj priznal;

2. ker je tožitelj malomarno opravil svoje delo in 8. maja 1923 sploh odklonil izvršitev dela.

Po zaslujanju prič je obrtno sodišče tožbeni zahtevek zavrnilo.

Po pričah se je namreč dokazalo, da so 8. maja 1923 na kolodvoru razkladal deske iz vagona na poleg stoječi voz. To delo je opravljal tožitelj še z enim delavcem, pa tako

malomarno, da delo, ki bi bilo imelo z lahka biti završeno ob 3. uri popoldne, še ob 5. uri ni bilo končano. Tožitelj in njegov tovariš sta namreč razkladala deske prav polagoma, hodila sta ponovno pit vodo, pa vsakrat samo eden, tako da je do njegove vrtnice drugi počival. Na opozoritev, da naj delata hitreje, odgovoril je tožitelj, da naj dela bik, ki ima širi noge in močan vrat. Metala sta deske s tako silo na voz, da ju je navzoči toženec uradnik moral opozoriti, da bo treba desko plačati, če se katera ubije, na kar je toženec odgovoril, če bi moral plačati, permajduš, vse zažgem. Na opozoritev, da bi bil potem zaprt, je odgovoril, da kadar bi prišel vun, bi že gledal, da bi skupaj prišli. Oba sta zmetala od pol 5. do 5. ure iz vagona na voz samo 15 desk in ko je zvižgalo 5. uro, bilo je v vagonu še 7 desk, vzlic temu jih pa tožitelj in njegov tovariš nista hotela več izložiti, tako da je moral to delo toženec uradnik sam opraviti. Povedal je potem vse to toženčevemu poslovođu, ki je oba delavca odslavil, češ, da takih ljudi ne more rabiti.

Iz teh po pričah dokazanih okoliščin prepričalo se je sodišče, da je vzlic ponovnim opominom tožitelja stanovitno zanemarjal svoje dolžnosti kot toženčev uslužbenec in da je zakrivil tudi nevarno pretenje nasproti delodajalcu, kar je oboje po § 82. lit. f in g obrt. reda zakoniti razlog za takojšnjo odslovitve. Razun tega je bilo pa, kar sicer tožitelj sam prizna, v vsaki delavnici in na žagi nabit, da pri podjetju ni odpovedi in se mu je to pri vstopu povedalo. Ker tožitelj ni ugovarjal, smatrali je, da se je s tem strinjal, vsled česar v smislu § 84. obrt. reda tudi ni opravičen zahtevati mezdo za odpovedno dobo.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Preprogarsstvo in preprogarska šola v Bosni in Hercegovini.

V Bosni in Hercegovini se izdelujejo preproge na ležečih statvah, popolnoma na istih, na katerih se tke sukno. Preproge so 75 do 80 cm široke. Širše preproge se sešivajo iz ožjih. V glavnem se izdelujejo v Prozoru, Gacku, Zenici, Karjencu, Lastvi, Krmu. Na različnih krajih se izdelujejo različni vzorci. Ker so statve ležeče, ni v preprogah posebne izbire, ampak se razlikujejo le po manjših okrasih. Kosmate preproge se izdelujejo v Gacku in sicer z istimi okrasimi kakor ostale preproge. Razlika obstoji pri izdelovanju v tem, da se izdelujejo na pokončnih statvah. Porabljajo se rastlinske barve, a v zadnjem času se v nekaterih krajih uporabljajo tudi anilinske.

Da bi se povzdignilo preprogarsstvo, je bosanska vlada ustanovila leta 1888. šolo: »Deželna šola za tkanje preprog v Sarajevu«. Šola ima namen omogočiti prebivalstvu, osobito ženskam, da si izboljša z domačim delom svoj položaj, poleg tega pa, da se polagoma razvije preprogarska industrija in da se obvaruje staro tehniko in stare orijentalne vzorce pozabljenja; končno pa tudi, da razširi tržišče za prodajo preprog. V šoli se privajajo deklice modernega preprogarsstva, a po izvršenem kurzu dobivajo od zavoda na razpolago statve. Delavke delajo za dnevno. Material jim dobavlja zavod, ker si s tem zagotavlja dobro kakovost preje in porabo pravih barv. Izdelke prinašajo v zavod, ki jih pregleda, ako so dobro izdelani. Navadni vzorci se izdelujejo v Bosni z običajnimi geometrijskimi figurami in križajočimi, vendar skladnimi barvami. Izven Bosne se le težko prodajajo, vsled česar se delavke navajajo na druge, popolnoma stilistične vzorce.

V zavod se sprejemajo deklice vseh veroizpovedi po dovršenem 14. letu brez ozira na predizobrazbo. Dokler se ne usposobijo za samostojno delo, so pridružene strokovnim delavkam, ki jih poučujejo. Učence so siromašne. Prve mesece, ko še ne morejo ničesar zaslužiti, jim daje deželna vlada podporo. Vsled tega se morajo zavezati, da bodo ostale v zavodu celo leto, dokler se popolnoma ne priuče tkanja. Izučene delavke delajo v zavodu na akord in zaslužijo primerno znanju in pridnosti 0.80 do 2.40 krone na dan. Za velike preproge, ki se ne morejo izdelati tekom enega tedna, dobivajo delavke predjem.

V začetku se jih je težko privadilo, da bi delale po načrtu — a s časom se je doseglo, da je vsaka delavka zmožna izdelati preprogo po naročenem vzorcu. Umnejše delavke izdelujejo tudi vsakovrstne, tudi najtežje vrste perzijskih preprog. Leta 1892. se je zavod temeljito reorganiziral in dobil tem povodom naslov: deželna tkalnica. Danes se izdelujejo preproge v širini 1—6 m v neomejeni dolžini. Po posebnem načinu izdelane preproge nimajo lukenj, kakor druge preproge in so zaradi tega tudi stanovitnejše.

Ta način tkanja obstoji v tem, da se uporablja poseben podvotek, ki se vtakne tako, da se ne vidi. Razen preprog in gobelinov, ki se strokovnjaško izdelujejo, se je začelo v zavodu izdelovati tudi kosmate preproge. Statve za te preproge so vertikalne v širini 1—8 m, tako se morejo izdelovati preproge tudi v tej širini. Statve so tako izdelane, da se morejo uporabljati ali le v odredkih od 2 do 2 m ali pa tudi v celi širini. Dokler se osebe ni izvežbalo, so se izdelovale preproge s 30.000 do 40.000 petljami na kvadratni meter, a sedaj se že izdelujejo pre-

proge s 180.000 do 500.000 petljami na kvadratni meter, ki so popolnoma v skladu z originalnimi predlogami tako glede izdelave, kakor glede vzorca in harmonije barv.

Poleg tega se izdelujejo tudi blazine, namizni prti, posteljna pregrinjala in druge preproge, ki se porabljajo do 6 m, kosmate preproge pa do 8 m širine. (Dalje sledi.)

Priporočamo vsem rodbinam
Kolinsko cikorijo
izvrstien pridatek za kavo.

Trgovina.

Insolvenca v Sloveniji. Razni, sicer jako serijozni časopisi, med njimi tudi zagrebški »Jugoslovenski Lloyd«, prinašajo poročila iz baje poučenih krogov v Mariboru, da stoji v Mariboru pred insolvenco kakih 60 do 70 trgovcev. Po naših informacijah na najkompetentnejših mestih poročila, ki jih glede insolvence razpošiljajo iz Maribora neodgovorni faktorji, niso resnična. Težave, s katerimi se bore ob sedanjih splošnih stagnaciji in restringiranih kreditih trgovci v Mariboru, niso nikakor večje, kakor v ostalih centrih naše države. Povdarjanje težav glede trgovcev v Mariboru s tako dalekosežnimi posledicami brez dvoma nima drugega namena, kakor da oškoduje interese ugodno razvijajoče se mariborske trgovine in da slavi v dvomljivo luč znano solidnost našega trgovstva.

Naša trgovska bilanca v letu 1923. — V pretečenem letu je znašal naš izvoz v enajstih mesecih 275.107 vagonov v vrednosti 7.228 milijonov dinarjev. V istem času se je izvozilo v letu 1922 240.158 vagonov v vrednosti 3.925 milijonov. To pomeni prirastek v l. 1923 za 3.303 milijone. Če se vzame izvoz za december 22.000 vagonov, je znašal celoten izvoz v letu 1923 287.000 vagonov v vrednosti 7.880 milijonov dinarjev. Da bi se zamogla naša trgovska bilanca pravilno presoditi, bi morali vedeti, koliko je znašal uvoz v letu 1923. Državna statistika ima za enkrat podatke samo za prvo polletje 1923, na podlagi katerih se je uvozilo za 3.796 milijonov dinarjev. Gre se sedaj za to, koliko se je uvozilo v drugem polletju. Te podatke zamore država podati šele v enem ali dveh mesecih. Lahko se trdi, da uvoz v drugem polletju nikakor ni nazadoval, v gotovih predmetih je raje napredoval. Dokaz za to so tudi carinski dohodki. Ti so znašali v prvem polletju 1923 766 milijonov, v drugem pa 932 milijonov dinarjev. V drugem polletju so se torej povečali za 22%, kar bi znašalo 4631 milijonov. Celoten uvoz bi torej znašal 8427 milijonov in bi znašal deficit v naši trgovski bilanci za 1923 550 milijonov dinarjev. V prejšnjih letih je znašal deficit še veliko več, tako da je leto 1923 prvo, ki se bliža ravnotežju v trgovski bilanci. V letu 1923 se je 98% uvoza križlo z izvozom in če bi vlada našim gospodarskim prilikam posvetila več pozornosti, bi se zamoglo izvoziti blaga za

10 milijard. Kot primer naj se navede, da se je v prejšnjem letu izvozilo za 20 milijonov dinarjev tobaka, medtem ko bi se ga lahko izvozilo najmanj za eno milijardo. Tudi za vino bi lahko dobili 700 milijonov dinarjev. Vsekakor pa smo lahko zadovoljni z izvozom v približni vrednosti osmih milijard, kar znači, da naša produkcija ugodno napreduje. Tudi povečanje uvoza je ugodno znamenje. Kljub kreditni krizi smo uvozili mnogo predmetov, ki so služili povzdigi naše produkcije. Ugodne gospodarske razmere lanskega leta se kažejo že v zboljšanju naše valute, ki bo rastla še v naprej.

Statistika konkurzov in poravnalnih postopanj na Čehoslovaškem. Po uradnih poročilih se je na Čehoslovaškem otvorilo v mesecu decembru 1923 v celoti 47 konkurzov, od teh 30 na Češkem, 12 na Moravskem in na Sleškem, 4 na Slovaškem in 1 v karpatski Rusiji. V istem mesecu se je otvorilo 192 poravnalnih postopanj in sicer 95 na Češkem, 43 na Moravskem in Sleškem, 50 na Slovaškem in 4 v Karpatski Rusiji. Aktiva in pasiva se v 3 primerih niso ugotovila. V ostalih 189 primerih so znašala aktiva 61.803.540,38 kron in pasiva 99.199.990,71 kron.

Indeksna številka za veletrgovino na Nemškem je dosegla dne 31. januarja t. l. 1430,6 milijardkratni mnogokratnik predvojnih cen. Amerikanski indeks izkazuje s tem datumom 141 točk, prevzorniški indeks pa 1537,7 točk.

Obrt.

Obrtniki na letošnjem velesejmu od 15. do 25. avgusta. — Pričakuje se po dosedanjih informacijah in izglelih, da se bo letošnjega velesejma udeležila v večjem obsegu kot pretečna leta tudi naša obrt. Namerava se zasedeti za obrt enega razstavnih paviljonov in bo baje interno oddajo prostora prevzela Zveza obrtnih združenj v Ljubljani. Obrtniki krogi so vendar prišli do prepričanja, da Ljubljanski velesejem ni samo namenjen naši industriji, marveč si je zadal tudi važno nalogo, podpirati naše obrtništvo v njegovem stremeljenju do nadaljnjega razvoja in napredka.

Denarstvo.

Prva hrvaška štedionica. — Ravateljstvo Prve hrvaške štedionice v Zagrebu je sklenilo v seji z dne 20. t. m. predložiti običnemu zboru, kateri se vrši dne 15. marca t. l., bilanco za leto 1923, ki izkazuje Din 20.590.158,02 čistega dobička. — Iz poročila ravnateljstva je razvidno, da je presegel promet blagaine v preteklem letu 25 milijard 94 milijonov dinarjev, a celokupni promet 56 milijard 490 milijonov dinarjev. Celokupna aktiva zavoda so narasla v primeri s preteklim letom za 98 milijonov dinarjev ter znašajo koncem leta 1923 1 milijardo 30 milijonov dinarjev. — Ravnateljstvo je sklenilo, da predlaga običnemu zboru, naj se izplača dividenda za leto 1923 z Din 1000.— za eno desetico delnic, Din 100.— za eno celo, z Din 25.— za eno četrtinko in z Din 10.— za eno desetinko delnice in da se poleg statutarne dotacije dodeli rezervnemu in pokojninskemu zakladu vsakemu po Din 1.005.000.—, rezervi za tečajne razlike nadaljnjih Din 500.000.—.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Trgovec je z blestnimi očmi sprejel list: »Nenavadno obzirni ste se izkazali napram meni; dolžan sem vam veliko zahvalo in želim le, da bi vam kdaj mogel na kak način dokazati svojo hvaležnost.«

V tem trenutku jim udari na uho zamolkel glas, neki šum, kakor tuljenje divjega vetra. Poveljnik je obstal nepremično in poslušal. Zdajci zadoni popolnoma v bližini oglušujoč krik iz tisočih grl, na kar so sledili posamezni streli. V tem hipu se odpro vrata, v sobo plane nekoliko častnikov z orožjem v roki, na preplašenih obrazih jim je bilo brati sledove pouličnega boja, na čelu vodnik naših znanec.

»Upor!« zakliče mladenič svojemu poveljniku. »Iščejo te! — Reši se! — Jaz jih zadržujem!«

Hitro kot blisk skoči Anton k principalu ter ga potegne za seboj v predsobo in po stopnicah navzdol. Vendar še hitrejši je bil njih tovariš preteklo noči; na čelu svojih drugov se je kakor pantar zagnal v množico, ki je prodirala skozi vrata. »Nazaj!« zakriči z donečim glasom in prične sekati s sabljo po glavah zbesnelega ljudstva. Množica se je trenutno umaknila par korakov nazaj in to priliko porabi Anton, da zopet zgrabi principala za roko ter ga urno potegne iz hiše za seboj. Že sta dospela do hišnega ogla, tedaj zaslišita strel in z grozo še zapazita, kako njih mladi vodnik brez besede z okrvavljenim čelom pade vznok. * * *

»K vozom!« zakliče trgovec in steče v neko ozko prečno ulico. Anton za njim. S silo sta se prerila skozi gruče radovednega in preplašenega prebivalstva in zasopljena prispela pred krčmo.

Tudi tukaj je izbruhnil upor. Stráža je krčmarja oprostila vezi in se naglo umaknila, ko je došel hrup do njenih ušes. Na dvorišču je vladal

zdaj prepir in slišalo se je kričanje iz številnih grl. Krčmar, ki ga je podpirala gruča cestne druhali, je z vne-mo vodil pogajanja z vozniki. Vozovi so bili deloma napreženi in pripravljani na odhod in del voznikov, očividno manjšina, je stal pred njimi ter se protivil nasilnemu krčmarju in njegovim pomagačem. Položaj je bil obupen. Trgovec se iztrga iz rok Antonu, ki ga je hotel zadržati, plane v sredo med prepirajoče se in glasno zakriči, vihteč potni list: »Stojte! Tu imam poveljnikov ukaz, naj naši vozovi mesto zapuste. Kdor se upira, ga zadene kazen. Mi stojimo pod zaščito vladel!«

»Kakšne vlade, prokleti lopov?« ga nahruli krčmar, kateremu je jeza poglala vso kri v glavo. »Stara vlada ne velja več, izdajice so že prejele svoje plačilo, in istotako boste višeli tudi vi ogleduh!« Planil je nad trgovca in nameril z neko staro sabljo na njegovo glavo.

Antona je spreletela groza. Toda v hipu se je zavedel, bliskoma je skočil krčmarju za hrbet, ga zgrabil in z orjaško močjo stisnil za tilnik, z

drugo roko pa mu zadal tak sunek, da je krčmar zaječal, in mu je še o pravem času odpovedala roka, v kateri je držal orožje. Sablja je sicer zgrešila svojo nevarno smer, vendar je zadela trgovca v ramo, mu prerežala suknjič in se zasadila v meso. — Anton pa je prevrnil debelega krčmarja na tla, mu pokleknil na prsi, nameril cev pištole na njegovo čelo in v svojem obupnem položaju zakričal proti tolpi: »Nazaj, sicer ga ustrelim!«

Trgovec je pobral sabljo, ki je padla krčmarju iz rok in pričel izganjati množico ven, pol tučata voznikov mu je z drogi, verigami in drugim podobnim orožjem stalo ob strani. Večina druhali, ki je bila itak najeta, da dela v tujem interesu, se je brez odpora umaknila, le nekoliko trdovratnejšev so morali s silo vreči ven. Nato so zaprli vsa vrata, in trgovec se je vrnil nazaj k Antonu, ki je še vedno klečal na nepopoljšljivem krčmarju, ter mu dejal: »To hišo moramo nemudoma zapustiti. Boljše nam česti, kot v tem brlogu.« Voznikom pa je ukazal: »Zaprežite vsi, ki še tega niste storili!« (Dalje sledi.)

po kojninskemu zakladu nadaljnjih Din 500.000.—, zakladu za zgradbo intermedialne za deco uradništva podružnic Din 500.000.—, za dobrodelne namene v letu 1924 Din 400.000.—, a ostanek od Din 540.551.18 da se prenese na račun izgube in dobička za leto 1924. — Zavod je otvoril v preteklem letu svojo novo podružnico v Dubrovniku ter je pred kratkim začela poslovali tudi drugje dalmatinska podružnica, in sicer ona v Splitu. — Kakor znano, ima Prva hrvaška štedionica tudi v Sloveniji tri podružnice, in sicer v Ljubljani, Celju in Mariboru.

Kontrola ogrskih financ. Za kontrolorja ogrskih financ je bil imenovan 60-letni W. G. Harding, ki velja za enega najposposnejših finančnikov Združenih držav. Zanimivo je, da je začel svojo kariero kot neznan bančni uradnik v svoji domovini Aljaski. Sedaj je prezident zavoda Federal Reserve Bank v Washingtonu.

Banca Commerciale v Trstu predlaga 8% dividendno in zvišanje glavnice od 50 na 75 milijonov lir.

Pred povišanjem obresne mere v Angliji. — Kakor poroča »Financial News«, pričakujejo v krogih City pomembno povišanje obresne mere od strani Angleške banke (B. of England).

Nemška zlato-kreditna banka. Po časopisnih vestih iz Pariza je zagotovljena takojšnja ustanovitev nemške zlato-kreditne banke na podlagi posvetovanj, ki jih je ondi vodil predsednik nemške državne banke dr. Schacht. 20. februarja sta se sestala pododseka prvega zvezniškega odbora in sicer valutni in bugetni komite pod predsedstvom generala Dawesa. Valutni komite izdeluje statuto banke, bugetni komite pa je svoje delo dovršil v toliko, da more sedaj izgovoriti poročilo o vpostavitvi ravnotežja v nemškem budžetu.

Carina.

Carinska konferenca v Mariboru. V četrtek dne 21. t. m. se je vršilo nadaljevanje carinskih konferenc. Razprava je bila zelo zanimiva. Glavni material za konferenco je tudi to pot doprinesel carinski posrednik g. Marič, ki je znan kot eden najboljših strokovnjakov na tem polju. Zal pa, da je bila naša trgovina in industrija tudi to pot zelo skromno zastopana, čeprav bi ju moralo zanimati vsaka razprava oziroma vsako vprašanje, ki se ob tej priliki temeljito razrešuje. Trgovski gremij je zastopal g. predsednik Weigl, ki je s svojo pritožbo o carinjenju poštini ovojev za prihodnjo konferenco ponudil za vse take pošiljke zanimivo priliko. Rešili sta se tudi dve vprašanji iz obmejne občine št. IIj. Prvo vprašanje se tiče izvoza kmetijskih izdelkov. Izvoz kmetijskih izdelkov je urejen le v velikem obsegu za izvoznice v celih vagonih itd. Za poljedelce v ožjem obmejnem pasu pa bi bilo koristno, da bi smeli tudi v manjši količini prodajati svoje pridelke čez mejo ali jih porabiti za zamenjavo drugih potrebščin. S tem bi se kmetovalcem v tem pasu prihranili veliki stroški, ker morajo sedaj na trg v Maribor, kjer so cene posled velike ponudbe včasih tako nizke, da jih morajo prodajati v zgubo. To vprašanje se je rešilo tako: Carinska uprava ne more nuditi več ugodnosti kot so predvidene v čl. II. naknadnega sporazuma SHS in Avstrije. Za predmete, v tem členu nepredvidene, pa velja člen III. car. zak. in zakona o izvozu. More se za prosilec pomagati na ta način, da se sorazmerno zviša vrednost blaga, za katerega je v svrhu izvoza predvidena samo ustmena prijava in katera (vrednost) je bila dosedaj odrejena na 100 dinarjev. — Rešilo se je tudi še drugo vprašanje iz obmejne občine št. IIj. Rokodelci iz tega okraja se pritožujejo, da ne morejo zamenjati avstrijskega denarja v št. IIju, katerega prinese domov iz Avstrije, ako zaslužek, ki ga dobivajo v Avstriji v naturalijah, vnovčajo že v Avstriji. Zato žele, da smejo tak zaslužek v naturi vzeti s seboj. Sklicujejo se pri tem, da je bilo tako dovoljenje iz naše strani že izdano in da tudi Avstrija isto dovoljenje prakticira za svoje ljudi, ki prihajajo k nam. To vprašanje se je rešilo z opozoritvijo, da velja dovoljenje v smislu sporazuma dodatno člen točka II. samo za poljoprivredne in žumarske delavce in sicer za kratko dobo enega tedna, nikakor pa ne velja to dovoljenje tudi za rokodelce.

Davki in takse.

Imenovanje v cenilno komisijo. Delegat ministrstva financ g. dr. K. Šavnik je imenoval v cenilno komisijo za dohodnino za cenilni okraj Ljubljana mesto za člane: Josipa Turka, podjetnika iz Ljubljane, Vidovdanska cesta št. 2; dr. Ivana Beleta, generalnega ravnatelja banke Slavije in Franca Goloba, komisarja finančne kontrole. Za namestnike: Dr. Antona Jamarja, zdravnika; Ivana Kregarja, pasarja, Zrinjskega cesta in Rudolfa Delhunijo, davčnega upravitelja. — Za cenilni okraj Logatec: Za člane: Alojzija Znidaršiča, gostilničarja iz Loža št. 7 in Viktorja Damjana, davčnega upravitelja v Logatcu. Za namestnika: Franceta Zagorjana, nadpoštarja v poklju in gostilničarja iz Cerknice in Ivana Faturja, posestnika iz Rakeka. — Za cenilni okraj Radovljica: Za člane: Franceta Mavriča, posestnika, gostilničarja in župana iz Boh. Bistrice in Josipa Lavtičarja, trgovca, peka in župana iz Kranjske gore. Za namestnika pa Fr. Schwegla, posestnika iz Rečice št. 3 in Adolfa Kappusa, posestnika iz Kamne gorice.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v Ribnici. Rezultat volitev v dohodninsko komisijo je bil v našem okolišu sledeči: Pri davčnem uradu v Ribnici je bilo 468 volilcev, voliti jih je prišlo samo 118, gremijalna lista je dobila 85 glasov in nasprotna SLS pa 33. Pri davčnem uradu v Velikih Laščah je bil 301 volilec, voliti jih je prišlo samo 91. Gremijalna lista je dobila 32 glasov ter nasprotna SLS pa 59. Kakor se sliši je zmaga gremijalna lista in so izvoljeni za člane: Alojzij Česarek, ključavničarski mojster, gostilničar in posestnik v Ribnici št. 20 in Franc Mikolič, trgovec in posestnik v Sodražici št. 79. Kot namestnika: Alojzij Vovk, trgovec in posestnik iz Logarje št. 5 pri Velikih Laščah in Alojzij Kresse, trgovec in posestnik v Kočevju. — Kočevski gremij je postavil baje svojo kandidatsko listo. Obrnili smo se glede poročila o volitvah takoj po dovršenih volitvah pismeno na Trgovski gremij v Kočevju in na okrajno davčno oblast v Kočevju, a nam do sedaj še niso ničesar sporočili.

Hitra prodaja je velik dobiček!

Med predmete, katere v Vaši trgovini vedno naglo prodate, spada brezdvomno

miLO

ZLATOROG

S tem visokovrednim izdelkom si ohranite Vaše odjemalce in zvišate promet. Ne dajte se premočiti z navidez cenejšimi izdelki, kateri Vam donesejo samo pritožbe Vaših odjemalcev.

Promet.

Pomorski promet Trsta v oktobru leta 1923. V oktobru l. 1923 se je v Trstu iztovorilo 1.484.507 q, natovorilo pa 704 tisoč 379 q blaga, dočim se je istega meseca v l. 1922. iztovorilo le 873.485 q, natovorilo pa 357.581 q blaga. Promet se je torej napram istemu razdobju v l. 1922. povišal za 78%. Od 1. januarja do konca oktobra 1923. se je v celoti iztovorilo 10.508.437 q, natovorilo pa 5.356.532 q, skupaj 15.864.969 q. V letu 1922. je znašal celokupni pomorski promet le 12 milijonov 245.503 q, torej 36% manj nego leta 1923.

Železniški promet v tržaški luki leta 1923. Od 1. januarja do konca novembra leta 1923. je došlo z železnico v tržaško luko 8.188.205 q, odšlo iz luke pa 9 milijonov 199.421 q blaga. Napram letu 1922. se je promet povišal za 4.420.691 q in sicer dovoz za 1.594.093 q, odvoz pa za 2.826.598 q. V l. 1913. je znašal železniški promet v omenjenih mesecih 24.838.712 q blaga; promet leta 1923. je torej dosegel 70% predvojnega prometa.

Izvoz in uvoz.

Švicarska zunanja trgovina. Celoten uvoz v Švico je znašal v letu 1923 2.2 milijarde napram 1.9 milijarde v letu 1922, izvoz pa 1.7 milijarde, torej približno toliko, kakor v prejšnjem letu. Cene so bile pri uvozu višje, pri izvozu skoro vseskozi nižje. Uvoz pšenice je radi povišanja obdelave zemlje padel. Uvozne omejitve so povzročile, da številni inozemski izdelki niso mogli v Švico. V svileni industriji se je upeljala mesto surove, vedno bolj in bolj umetna svila.

Izvozne prepovedi. Francija je prepovedala izvoz volne in bombaža, Belgija pa izvoz živine, mesa, sira, jajc, testenin in zelenjave. Francija je hkratu določila izvozno carino za konje in mezge na 10% od vrednosti, za sir in suho sočivje na 15%, na zeleno sočivje na 10% in na krmila na 8% od vrednosti.

Razno.

OPAZORITEV! Rok za vložitev dohodninskih napovedi za l. 1924 in za vložitev prijav za davek na poslovni promet za to leto (pri prometu izpod 360.000 Din) poteče koncem tega meseca. Kdor napovedi ali prijave ne more pravočasno vložiti, naj z utemeljeno vlogo prosi pristojno davčno oblastvo za podaljšanje roka. Kolektuje se taka vloga s kolekom za 5 dinarjev.

Baroš in Delta. Vsled pričakovane evakuacije od strani Italijanov, so v luki Baroš in na Delti nagromadili inozemski, povečini madžarski tovarnarji in trgovci, ogromne množine carini, trošarini in monopolnim pristojbinam zavezane blaga, ker se je splošno pričakovalo, da se za to blago ne bo pobiralo nobenih davščin, enako, kakor se je postopalo povodom evakuacije Sušaka. Kakor smo čuli, je proti nedopustni konkurenci, ki bi mogla znatno škoditi naši domači trgovini, intervenirala tudi naša trgovska in obrtniška zbornica. Finančni minister je nato takoj izposloval sklep ministrskega sveta, da se morajo od vsega blaga, ki se nahaja na novo pridobljenem ozemlju, pobirati vse državne davščine.

Cenovnik za zavarovanje valute ob izvozu blaga. »Službene Novine« z dne 20. februarja t. l. št. 40 objavljajo nov cenovnik za zavarovanje valute, ki se v bistvu, kolikor pridejo v poštev interesi Slovenije (glede lesa) strinja s cenovnikom, ki je veljal za čas od 15. do 31. januarja t. l.

Sanacija Madžarske. Po časopisnih vestih iz Pariza je reparacijska komisija glede sanacije Madžarske storila končne sklepe. V korist posojila suspendirala za 20 let zastavno pravico iz trianonske mirovne pogodbe in sicer na kosmate dohodke iz carin, tobačnega in sladkornega monopola, na čiste dohodke iz solnega monopola in druge dohodke, izvenzemski one državnih železnic. Nadalje je komisija določila znesek, katerega mora Madžarska plačevati po trianonski pogodbi skozi 20 let. Dodatno ustanavlja sledeča madžarska plačila in dobave, izražene v zlatih kronah: Od januarja 1924 do de-

cembra 1926 bode komisija določila celokupne dobave v naravi ali plačila z zneskom, ki odgovarja vrednosti 880 ton premoga, ki se dobavlja vsakega delavnega dne. V letih 1927 in 1928 je Madžarska dolžna plačati po 5 milijonov zlatih kron, od 1929 do 1935 sukcesivno 6, 7, 8, 9, 10, 11 in 12 milijonov zlatih kron. Od 1936 do 1941 letno 13 in 1942 do 1943 letno po 14 milijonov zlatih kron.

Praščereja v naši državi. Po statističnih podatkih se je redilo v naši državi l. 1921. 3.283.135, l. 1922. 2.902.399 in l. 1923 2.577.704 praščerjev. Število l. 1923. se razdeli na posamezne pokrajine nastopno: Srbija 715.585, Hrvatska 833.973, Bosna 206.856, Vojvodina 505.383, Slovenija 261.566, Dalmacija 42.097 in Crnagora 12.244.

Vredno posnemanja. Pri sestavi poročila za sodni okraj Metlika so zbrani župani določili iz okrajne blagajne prispevek 1000 Din desetim kmetovalcem iz okraja Metlika, ki se udeležijo kmetijskega poučnega tečaja na Grmu. Čast zavednim županom in vsem, ki so k temu sklepu pripomogli. Ako bi ta lep čin posnemali tudi naši drugi okraji, bi to gotovo znatno pripomoglo k gospodarskemu napredku naše dežele, katerega smo tako silno potrebni.

Zaposlenost tujcev na Francoskem. Število tujih delavcev na Francoskem je znašalo leta 1923. 262.800. Od teh jih je bilo 112.000 Italijanov, 50.000 Poljakov in 33.000 Belgijcev.

Italijanska žetev v letu 1923. V Italiji se je leta 1923. pridelalo 61.191 mil. centov (a 50 kg) napram 43.992 v letu 1922. Žetev v novih pokrajinah je znašala l. 1923. 448.000 centov.

Izseljevanje iz naše države v l. 1923. V l. 1923. se je iz naše države izselilo 5717 moških in 3633 ženskih oseb. Po poklicu je bilo 910 kvalificiranih delavcev in 86 kvalificiranih delavk, 1703 nekvalificiranih delavcev in 1713 nekvalificiranih delavk. Poljedelcev je bilo 2053 moških in 728 žensk, svobodnih poklicev pa 210 moških in 347 žensk in svojcev brez poklica (žen in otrok) 841 moških in 779 žensk. Po starosti se razdele moški: do 18 let 906, do 30 let 2043, do 50 let 2588, nad 50 let 180, ženske pa do 18 let 829, do 30 let 2016, do 50 let 747 in nad 50 let 61. Po veri je bilo 7873 katoličanov in 1367 pravoslavni; ostali so bili različnih ver. Zidje so se izselili le 8. Po narodnosti je bilo: 1248 Srbov, 3711 Hrvatov, 739 Slovencev, 2322 Nemcev, 1169 Madžarov; ostali so bili raznih narodnosti. Izselilo se jih je 4130 v Združene države ameriške, 717 v Kanado, 1535 v Brazilijo, 2721 v Argentinijo, 135 v Avstralijo in 132 v različne dežele sveta. Vkrvalo se jih je največ v Hamburgu (2541), Amsterdamu (1327) in Cherbourgu (2443). Preko Gruzije se jih je izselilo le 71, preko Trsta pa le 4. Izselilo se jih je iz ekonomskih razlogov 8797, iz drugih 573. Iz Slovenije se je izselilo 375 moških in 404 žensk, med njimi kvalificiranih delavcev 75 in kvalificiranih delavk 5. Izselili so se po večini (719) v Združene ameriške države in vkrkali v Cherbourgu (279), Havre (282) in Hamburgu (124). Povodom izselitve je obdržalo posestva v domovini 474, posestva pa je prodalo 20 izseljenikov. Izseljeniki so bili vsi Slovenci razen 55 Nemcev, 2 Madžarov in 8 Romunov.

Trgovci obiščite

VIII. mednar. vzorčni velesejm v Pragi!

Pojasnila in legitimacije daje: Čehoslovški konzulat Aloma Company Ljubljana.

Plače in stroški za preživljanje v Ameriki. V zadnjih mesecih leta 1923. se je v Zjedinenih državah ameriških prodajna možnost polagoma utesnjevala. V zvezi z zmanjšano prodajno možnostjo je pa hkratu padala produkcija industrije. Tendence plač se je zaradi tega gibala navzdol. V 13 izmed 23 važnejših panogah so se tekom novembra povprečne mezde za uro znižale. Sedaj znašajo 65 centov. Najizdatnejše so se znižale mezde za kvalificirane delavce. Povprečni tedenski zaslužek v oktobru se je znižal od 27.14 na 26.99 dolarjev, ker se je v večini industrij delavni čas skrajšal. Stroški za preživljanje za povprečno delavsko družino so se pa neglede na znižanje mezd tekom leta 1923. zvišali skupaj za 5%. Najizdatnejše so se povišali stro-

Ški za živila in obleko, najemnino in kurjavo. Stroški za najemnino in kurjavo so sedaj celo višji nego so bili ob času najvišjih cen v l. 1920.

Trboveljski premog in drva

dobavlja
DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Tržna poročila.

Sojmsko poročilo iz Maribora. Na svinjski sejmi dne 22. februarja 1924 se je prignalo 75 svinj in 2 kozi. Cene so bile za komad sledeče: za male prašiče od 5 do 6 tednov stare 200 do 250 Din, od 7 do 9 tednov 400—450, 3 do 4 mesece 650—800, 5 do 7 mesecev 1200—1300, 8 do 10 mesecev 1450—1650, eno leto 1700—2000. 1 kg žive teže 20—22.50, mrtve pa 25—30. Koze so se prodajale komad po 300—375 Din.

Svinjski semenj v Mariboru. Na svinjski semenj dne 22. t. m. se je pripeljalo 75 svinj. Cene: 5—6 tednov stari 200 do 250; 7—9 tednov 400—450; 3—4 mesece 650—800; 5—7 mesecev 1.200—1.300; 8—10 mesecev 1450—1650; 1 leto 1700 do 2000 Din. Kilogram žive teže 20 do 22.50, kg mrtve teže 25—30 Din. Z ozirom na cene predzadnjega sejma, se to pot kaže tendenca naraščanja pri srednjih prašičih, dočim so ostale cene ustrajale.

Padanje cen v Banatu. Po časopisnih poročilih je nastala v Vršacu med trgovci in obrtniki ostra konkurenca, ker medsebojno tekmujejo, kdo bo nudil blago po ugodnejših cenah. Posebno padajo cene manufakture, ker mnogi prodajajo pod nabavno ceno. To ima za posledico, da podjetja, ki niso bila ustanovljena na zadostno solidni podlagi, propadajo. Cene so ostale neizpremenjene le za življenjske potrebščine, osobito za meso. Zanimivo je, da so znatno padle cene za zemljišča in za poslopja.

Dobava, prodaja.

Dobava bele kovine. Pri ravnanstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 13. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg bele kovine.

Dobava raznih žebeljev. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 14. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznih žebeljev.

Dobava gumijevih cevi. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 14. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave gumijevih cevi.

Dobava drv. Pri Intendanturi komande Savske Divizijske oblasti v Zagrebu, Gajeva ulica br. 30 a se bo vršila dne 11. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 32.700 m³ trdih drv.

Dobava gasilnih potrebščin. Pri oddelku za mornarico v Zemunu se bosta vršili dne 1. in 12. marca t. l. ofertalni licitaciji glede dobave gasilnih potrebščin in materijala.

Dobava črne pločevine. Pri ravnanstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 12. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 100.000 kg črne krovne pločevine.

Dobava pil. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 14. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 10.000 — 12.000 komadov pil za ostrenje.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Nakup zemljišča za bencinsko skladišče v okolici Ljubljane. V pisarni inženerskega oddelka dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 25. marca 1924 ob 11. uri po naredbi komandanta dravske divizijske oblasti prva javna ofertalna dražba za nakup zemljišča za bencinsko skladišče v okolici Ljubljane. Pogoji za navedeno dražbo so interesantom na vpogled vsak dan med uradnimi urami v pisarni inženerskega oddelka dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

STROJI IN APARATI ZA SLADOLED.

TOVARNA ZA HLADILNE
OMARE IN HLADILNE
KAPRAVE

»DRAVA«, d. d., Maribor

TELEFON 256.

ZANTEVAJTE PROSPEKTE!

LJUBLJANA

SIMON GREGORČIČEVA ULICA 13

Telefon štev. 552

se priporoča

za naročila vseh v njeno stroko
spadajočih del.

Lastna knjigovoznica.

Izvršitev točna in solidna!

Krompir, zdrav, prebran, kupujem. Pismene ali brzojavne ponudbe z navedbo najnižje cene poslati na **Predojevič, Nova Gradiska**

Edini tih pisalni stroj z omejeno trpežnostjo
L. C. SMITH & BROS, Mod. 8
brez najmanjšega ropota, ker so vsi tečaji na krogličnih ležajih.
Zastopstvo:
Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./1.

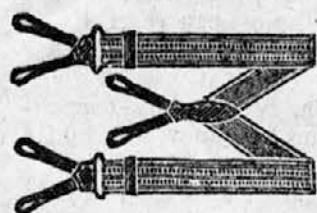
Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča

Špeterijsko blago
raznovrstno žganje,
moko
in deželne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Hasna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

NA VELIKO!
Priporočamo: galanterijo,
nogavice, potrebščine za
čevljarje, sedlarje, rinčice,
podloge (belgije), potrebščine za krojače in šivilje,
gumbe, sukanec, vezonino,
svilo, tehtnice decimalne
in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Nahrbtlike in naramnice
lastnega proizvoda oddaja na
veliko 30% ceneje kot iz ino-
zemstva
IVAN SAVNIK, KRANJ
Slovenija.
Na željo se pošljejo vzorci!

Naročajte in razširjajte Trgovski list!

Rabim čimprej
2 drobilnici
(Strassendecker) rabljeni,
ako ste pokvarjeni, sporo-
žite, kako poškodbo imata
in ceno na Venčeslav
Vilar, Ljutomer.

RAZPIS.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani bo oddal
potom javne ponudne obravnave dela in dobave za izvršitev
osrednje kurjave, prezračevalne in naprave za gorko vodo,
potem vodovodna dela ter dela in dobave za opremo
kopelji in stranišč v novem uradnem poslopiju na Miklo-
šičevi cesti.

Proračunjena vsota za vsa ta dela in dobave znaša okrog
2.500.000 Din.

Ponudbe morejo obsegati vsa navedena dela in dobave,
nanašati se pa morejo tudi le na osrednjo kurjavo, prezračevalno
in napravo za gorko vodo na eni ter na vsa ostala dela in dobave
na drugi strani.

Zapečateni, na ovitku z napisom: »Ponudba za izvršitev
osrednje kurjave itd.«, oziroma »Ponudba za vodovodna dela itd.
v Uradnem poslopiju okrožnega urada za zavarovanje delavcev v
Ljubljani«, opremljene ponudbe je vložiti najpozneje

do 26. marca 1924 ob 12. uri

pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, Turjaški trg št. 4/I.
v Ljubljani.

Ponudbe, ki bi došle pozneje, ne bodo v nobenem slučaju
vpoštevane.

Za ponudbe, oddajo in izvršitev razpisanih del merodajni
predpisi, pogoji, načrti in proračuni so reflektantom na vpogled
pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev med uradnimi urami,
oziroma si jih morejo tam nabaviti za napravno ceno.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1924.

**Okrožni urad za zavarovanje delavcev
v Ljubljani.**

Predsednik:
Dr. GOLIA s. r.

Ravnatelj:
KOCMUR s. r.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5
Irgovina s hišnimi potrebščinami,
emajlirano, pločevinasto in ulito
posodo, porcelanaslo, kameni-
nasto in stekleno robo.
Na debelo! Na drobno!

Pristopajte kot član k
društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!

Najugodnejša prilika za nakup
vsekovrstnega blaga, ki je raz-
stavljeno v 17 skupinah. - Nad
dvatisoč razstavljalcev.

16. — 23.
marca 1924.

- Izredne potovalne ugodnosti. -
33% popusta na ČSR železni-
cah, veljavno tudi za brzovlake.
75% znižani vizum za potni list.

Mednarodni vzorčni velesejem

Pojasniti in legitimacije daje
Ceškoslovaški konzulat
Ljubljana, Breg štev. 6

v Pragi

Pojasniti in legitimacije daje
Aloma Company d. z o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 3

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:
Din 50.000.000—
Rezervni zakladi
ca. Din 10.000.000—

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

PODRUŽNICE:

Brežice
Celje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Maribor

Metković
Novi Sad
Ptuj

Sarajevo
Split
Trst

Brzojavni naslov:
BANKA LJUBLJANA
Telefon št. 261, 413,
502, 503 in 504

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANCNO STROKO SPADAJOČE POSLE